AZƏRBAYCANDA XARİCİ TİCARƏT ƏMƏLİYYATLARI

mövcud vəziyyətə dair

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİ

16.06.2020

GİRİŞ

Sorğunun keçirildiyi tarix	**May 2021**
Respondetlərin sayı	**97 sahibkarlıq subyekti**
Əhatə dairəsi	**ölkənin 27 şəhər və rayonları**

Məqsəd:
Biznes mühiti və beynəlxalq reytinqlər üzrə Komissiyanın “Xarici ticarət və ticarət tarifləri” üzrə İşçi Qrupunun 2021-ci il üçün Fəaliyyət Planının 5-ci bəndinin icrası ilə əlaqədar xarici ticarət əməliyyatlarından istifadə edən subyektlərin ölkədə bu sahədə mövcud vəziyyətə dair fikirlərinin öyrənilməsi

Sahibkarların fəaliyyət sahələri:

Kənd təsərrüfatı	41.2 %
Sənaye	30.9 %
Digər	27.8 %

Xarici ticarət fəaliyyətinin hansı növü ilə məşğulsunuz?

İdxal	33.0 %
İxrac	27.8 %
Hər ikisi	39.2 %

Neçə ildir xarici ticarət fəaliyyəti ilə məşğulsunuz ?

1 ilədək	4.1 %
1-3 il	15.5 %
3-5 il	16.5 %
5 ildən çox	63.9 %

İşçilərin sayına görə şirkətin təxmini ölçüsü nə qədərdir?

< 10 (mikro)	38.1 %
<50 (kiçik)	24.7 %
<250 (orta)	20.6 %
> 250-dən çox	16.5 %

Siz hansı rayonda və ya şəhərdə fəaliyyət göstərirsiniz?

Bakı	3.4 %
Abşeron	5.2 %
Ağdaş	2.1 %
Balakən	2.1 %
Bərdə	1.0 %
Cəlilabad	1.0 %
Gəncə	5.2 %
Göyçay	5.2 %
İsmayıllı	1.0 %
Kürdəmir	4.1 %
Lənkəran	3.1 %
Mingəçevir	3.1 %
Neftçala	1.0 %
Qəbələ	2.1 %
Quba	3.1 %
Qusar	5.2 %
Saatlı	1.0 %
Sabirabad	1.0 %
Şabran	4.1 %
Şamaxı	1.0 %
Şəmkir	5.2 %
Şirvan	5.2 %
Siyəzən	1.0 %
Sumqayıt	10.3 %
Xaçmaz	5.2 %
Yevlax	2.1 %
Zaqatala	3.1 %

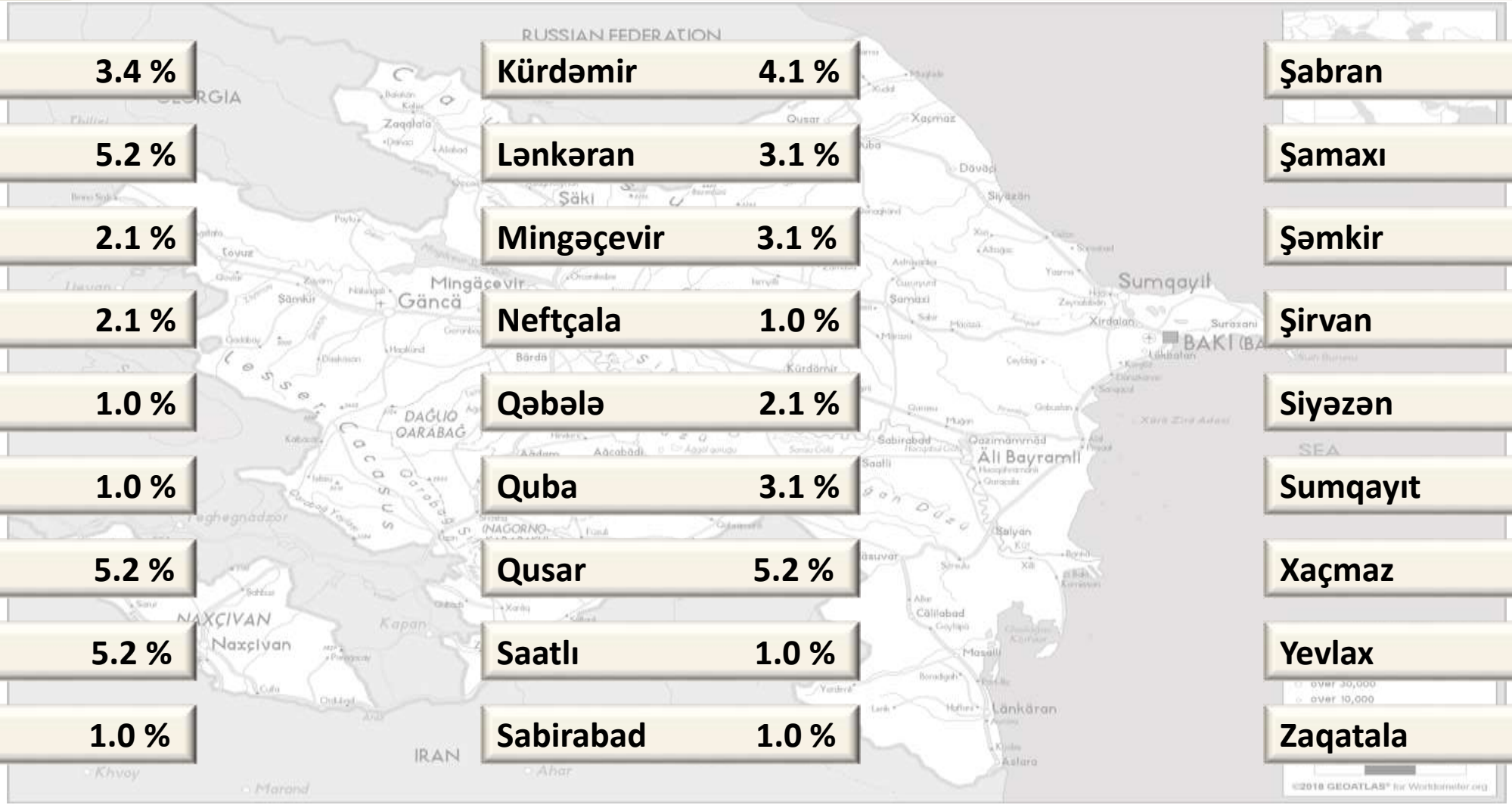

Xarici ticarətdə tətbiq olunan yeniliklərlə bağlı məlumatları haradan alırsınız?

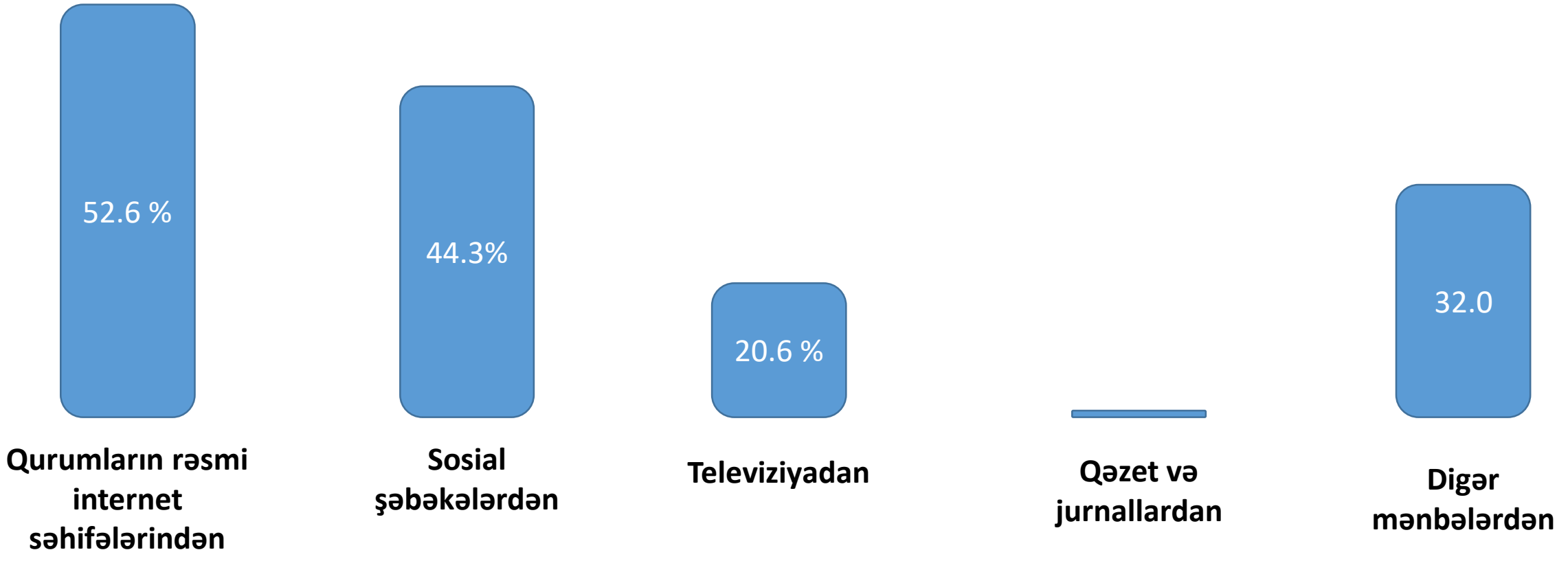

Gömrük keçid məntəqələrindən istifadənin daha da asanlaşdırılması üçün təklifiniz varmı?

45.4 %

54.6 %

Sahibkarlıq fəaliyyətinin stimullaşdırılmasını nəzərdə tutan xüsusi gömrük prosedurlarının (müvəqqəti idxal, daxildə emal və s.) üstünlüklərindən xəbərdarsınızmı və istifadə edirsinizmi?

50.5 %

49.5 %

Azərbaycanın Türkiyə ilə güzəştli ticarət sazişinin 1 mart 2021-ci il tarixindən qüvvədə olduğunu, bu sazişin sahibkarlara yaratdığı imkanlardan xəbərdarsınızmı və istifadə edirsinizmi?

İstifadə edirəm	13.4 %
İstifadə etmirəm	40.2 %
Məlumatlı deyiləm	46.4 %

İdxal etdiyiniz xammal və yarımfabrikatların istehsalda maya dəyərinin aşağı salınması məqsədilə Azərbaycanla azad ticarət sazişləri qüvvədə olan ölkələrdən (Rusiya, Ukrayna, Belarus, Moldova, Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan, Tacikistan, Türkmənistan, Gürcüstan) idxalını nəzərdən keçirmisinizmi?

Bəli	46.4 %
Xeyr	40.2 %
Əsasən yerli xammal	13.4 %

İdxal etdiyiniz xammal və yarımfabrikatlar və onların istehsal etdiyiniz məhsulun maya dəyərində payı (zəhmət olmasa faizlə qeyd edin)?

0-20 faiz arası	16.5 %
20-50 faiz arası	15.5 %
50 faizdən çox	17.5 %

İstehsal zamanı istifadə etdiyiniz hansı xammal və yarımfabrikatların idxal gömrük rüsumlarının azaldılmasını təklif edirsiniz?

1) Daxili istehsalı olmayan məhsulların rüsumdan azad edilməsi və ya aşağı gömrük rüsumu tətbiq edilməsi.
2)Qumaş və iplik parçalar;
3)Aşağı endirilsə yaxşı olar
4) Bütün gətirilən məhsulların rusumları çoxdur
5) Dərman məhsulları
6) Ehtiyyat hissələrin idxalı zamanı hisslərin gömrük rüsumunun hazır məhsul şəklində yox ehtiyyat hissəsi kimi daha aşağı faizlə hesablanması.
7) İdxal kömrük rüsumları azadılsın
8) Un məmulatları üçün qatqı maddələri məhsulları yağı
9) Taxta idxalı gömrük rüsumu
10) Termal kağız
11) Qovrulmuş və çiy Araxis,Kokos lopaları
12) Yaşıl dəhlizdən istifadə edirəm
13) İdxal kömrük rüsumları azadılsın

Fəaliyyət kodları:
15)3201909000,2508100000,2835299000,2936220000,2106909800,8309909000, 4416000000,7010905300, 0814000000,0910120000, 4821101000, 3302, 2101, 2106, 3920

Təklif etdiyiniz məhsulların idxal gömrük rüsumlarının azaldılması ilə bağlı əsaslandırıcı məlumatlara (XİFMN kodları, XİFMN kodu üzrə faktiki istehsalı və istehsal potensialı, ixracı, bazarın strukturu və bazar iştirakçıları ilə bağlı son 3 ili əhatə edən digər məlumatlar) ehtiyac olduğu halda aidiyyəti üzrə təqdim edə biləcəksinizmi?

44.3 %

39.2 %

Ümumilikdə son 3 ildə xarici ticarət əməliyyatlarının asanlaşdırılması ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər sizin fəaliyyətinizə necə təsir göstərmişdir?

49.5 %

41.2 %

9.3 %

Xarici ticarətdə tətbiq olunan proseduralarla (ticarət qanunvericiliyi, gömrük prosedurları və digər) bağlı keçirilən təlimlərdə iştirak edirsinizmi?

42.3 %

35.1 %

22.7 %

Xarici ticarət əməliyyatları zamanı, o cümlədən covid-19 pandemiyası ilə əlaqədar fəaliyyətinizdə yaranan çətinlikləri və təkliflərinizi aşağıdakı qrafalara qeyd etməyinizi xahiş edirik.

Covid-19 pandemiyası ilə bağlı satış və ixrac imkanlarımızın məhdudlaşması,o cümlədən pandemiyadan zərər çəkmiş sahibkarlar qrupuna daxil olmamamız bizdə ciddi maliyyə problemləri yaratmışdır. Yüksək % bank kreditləri bu problemin aradan qalxması üçün ciddi bir kömək etməmişdir.

Türkiyyə Cumhuriyyəti ilə Azərbaycan Respublikası arasında imzalanmış Preferensial Ticarət Sazişi”-nə əsasən kvotaya yalnız ağ qırmızı şərablar,o cümlədən tərkibində yalnız 1 növ üzüm olan şərablar daxil edilmişdir. Gələcəkdə bu kvotaya ağ şərabların, o cümlədən kupaj tipli şərablarında daxil olunması məqsədəuyğun hesab olunur.

İxrac zamanı transport xərclərinin dövlət tərəfindən güzəştli şəkildə qarşılanması,ixrac olunacaq məhsulların maya dəyərinin aşağı düşməsinə və xarici bazarlarda rəqabətqabiliyyətlinin artırılmasına gətirib çıxarda bilər.

Daxili bazarda Supermarketlər tərəfindən istehsalçıdan alınmış malların dəyərinin ona vaxtında ödənilməsini tənzimləmək üçün bir qanuni bir mexanizmin qurulması labüdür.

Ölkədə yeni turizim növü hesab olunan “Şərab turizimi”-nin inkişafı,onun infrastruktunun və reklam-marketinqinin inkişafı üçün dövlət tərəfindən güzəştli kreditlərin verilməsi məqsədəuyğun hesab olunur.

Satışda azalma olmuşdur

Xarici ticarət əməliyyatları zamanı, o cümlədən covid-19 pandemiyası ilə əlaqədar fəaliyyətinizdə yaranan çətinlikləri və təkliflərinizi aşağıdakı qrafalara qeyd etməyinizi xahiş edirik.

0 (sıfır) dərəcəsi ilə ixrac olunan mallar üzrə Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən xidmətlərin göstərilməsinə görə ödənilən rüsumların elektron qayimələri göndərilmədiyi üçün həmin rüsumların ƏDV məbləğlərinin əvəzləşdirilməsinin məhdudlaşdırılmasının aradan qaldırılması.

Danışıq apardığımız vəya hazırda partnyorluq elədiyimiz şirkət nümayəndələrindən ölkəmizə gəlmək istəyən şəxslər pandemiya ilə bağlı Azərbaycana gələ bilmirlər.

Pandemiya ilə əlaqədar satışın kəskin azalması müşahidə olunur və təklif edirəm ki, zərərlərin konpensasiyalaşdırılması üçün idxal rüsumlarının sahələrə dəyən zərərə görə proporsional olaraq azaldılması tətbiq edilsin.

Satışda iştirak edə bilməmək

Mallar daxil olanda ölkəyə bank prosedurlarında yaranan problemlər

Covid-19 pandemiyası ilə bağlı satış və ixrac imkanlarımızın məhdudlaşması,o cümlədən pandemiyadan zərər çəkmiş sahibkarlar qrupuna daxil olmamamız bizdə ciddi maliyyə problemləri yaratmışdır. Yüksək % bank kreditləri bu problemin aradan qalxması üçün ciddi bir kömək etməmişdir.

Türkiyyə Cumhuriyyəti ilə Azərbaycan Respublikası arasında imzalanmış Preferensial Ticarət Sazişi”-nə əsasən kvotaya yalnız ağ qırmızı şərablar,o cümlədən tərkibində yalnız 1 növ üzüm olan şərablar daxil edilmişdir. Gələcəkdə bu kvotaya ağ şərabların, o cümlədən kupaj tipli şərablarında daxil olunması məqsədəuyğun hesab olunur.

Xarici ticarət əməliyyatları zamanı, o cümlədən covid-19 pandemiyası ilə əlaqədar fəaliyyətinizdə yaranan çətinlikləri və təkliflərinizi aşağıdakı qrafalara qeyd etməyinizi xahiş edirik.

İxrac zamanı transport xərclərinin dövlət tərəfindən güzəştli şəkildə qarşılanması,ixrac olunacaq məhsulların maya dəyərinin aşağı düşməsinə və xarici bazarlarda rəqabətqabiliyyətlinin artırılmasına gətirib çıxarda bilər.

Daxili bazarda Supermarketlər tərəfindən istehsalçıdan alınmış malların dəyərinin ona vaxtında ödənilməsini tənzimləmək üçün bir qanuni bir mexanizmin qurulması labüdür.

Ölkədə yeni turizim növü hesab olunan “Şərab turizimi”-nin inkişafı,onun infrastruktunun və reklam-marketinqinin inkişafı üçün dövlət tərəfindən güzəştli kreditlərin verilməsi məqsədəuyğun hesab olunur.

Əsassız yerə xammalı ekspertizaya yönəltmək və Expertizanın cavabının gec çıxması.

Expertizanın cavabı çıxana qədər xammalın sahibkara öhdəliyə verilməsini təmin etmək .

Gömrük orqanın işcilərinin hec bir məsuliyyət daşımaması səbəbindən bürokratik əngəllərin artması.

Şikayət məktublarının cavabsız qalması və tədbir görülməməsi

AZ1000, Bakı, Azərbaycan
Üzeyir Hacıbəyli küçəsi, 84
(Hökumət Evi)
Tel.: (+994 12) 493 88 67
E-poçt: office@economy.gov.az
www.economy.gov.az